

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibus Cœram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

22. Cap. De Particularibus quibusdam casibus, in quibus vsura
committitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

ram sunt restituenda, secundum communem sententiam, & rei veritatem: & hæc obligatio transit etiam ad heredes usurarij, aliosque participantes ex bonis usura partis cap. Tua de usuris. & cap. In literis. de raptoribus, & cap. fin. de sepult. Quæ spectant ad restitutionis materiam circa usuram ad longum prosequimur in cap. Cum tu. eod. tit. per octo questiones.

CAPVT XXII.

DE PARTICVLARIBVS *Quibusdam casibus, in quibus usura committitur.*

PRIMVS. Si quis mutuo accipiat aliquas pecunias, & dat fructiferum pignus, donec pecunias reddat: mutuo dans tenetur fructus perceptos in sortem computare: alias committit usuram, cap. Conquestus. de usur. & cap. Illo vos. de pignoribus, & Cod. de pignoratitia action. l. 1. & 2. Ex hoc cap. contingit, quod quando fructus pignoris accedunt ad summam mutuam, & ipsam coæquant, pignus restituendum sit, nec mutuum possit repeti sine peccato, cap. Cum contra de usur. Si quis tamen expensæ factæ sint in conseruatione pignoris deducendæ sunt.

Excipiuntur ab hac regula duo casus, in

quibus creditor non tenetur fructus pignoris
computare in sortem. *Duo casus
in quibus
creditor*

Primus, Quando vassallus, vel feudatarius
oppignorat feudum Domino feudi, capit. *nō tenetur*
Conquestus, & DD. ibidem: quia in tali casu *fructus pi-*
dominus percipit fructus non ex alieno, sed *gnoris com-*
proprio, cum directum dominium habeat *putare in*
pignoris, tunc enim quasi consolidatur usu- *sortem.*
fructus cum proprietate.

Secundus Casus, Ex cap. Salubriter. de vsur.
Gener potest recipere fructus pignoris dati,
donec dos soluatū à socero, nec tenetur fru-
ctus computare in sortem. Cuius rei varias
discutit doctè rationes Couarr. in cap. i. à nu-
mer. 3. lib. 3. variarum resolut. & latè nos in d.
cap. Salubriter. q. vnica.

Secundus casus principalis. Si quis mutuet ali-
cui, vt ad suum molendinum veniat, & molat,
vel ad suam officinam, & emat, vel in suo præ-
dio labore etiam pro mercede, &c. vsuram
committit. Panorm. & alij in cap. vlt. de vsur.
Nauarr. in Manuali, cap. 17. num. 220. Sotus in
d. art. 2. Couarr. cap. 2. num. 5. & hæc est com-
munis opinio, vt testatur Syluest. verb. vsur. 1.
q. 7. Talis tamen ad nullam tenetur restitutio-
nem, nisi vt renunciaret obligationi, si aliud dā-
num non sequatur.

Tertius, Si quis mutuet, vt alius sibi remu-
tuet alio tempore, si obligatio ciuilis interce-
dat Gloss. 14. q. 3. cap. Si feceraueris. Panor.
in cap.

in cap. Consuluit de vsur. S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. ad 3. Angelus in verb. vsura. 1. §. 1. & alij alibi. Si quis tamen mutuaret, vt alius etiam in simili casu esset gratus, sine pacto & obligatione, non esset vsura.

Quartus, Si quis mutuo det Principi, vel ciuitati, aut reipubl. vt eximatur à vectigalibus & oneribus consuetis, vsura est: quia talis exemptio æstimari potest pecunia, omnium iudicio.

Quintus, Si quis mutuo det frumentum, vt tempore solutionis plus accipiat, exempli gratia, dat 10. mensuras Paschæ, vt Martini restituantur 12.

Sextus, Mutuans pecuniam cum pacto, vt accipiat munus à lingua, vel ab obsequio committit vsuram, S. Thom. 2. 2. q. 78. art. 2. ad 3. & alij alibi: quia perinde est, ac si expeteret munus à manu, quod pecunia æstimabile est. Ad munus à lingua spectat docere, in iudicio patrocinari, causas defendere, &c. ab obsequio spectat ad corporalem seruitutem & laborem.

Septimus, Mutuans alicui pecunias argenteas, vt sibi in auro restituat vsuram committit: quia talis obligatio cum sit onerosa, pecunia æstimatur, sic Hostien. in summa de vsuris Nauarr. & alij alibi docent.

Octauus, Tutores & Curatores, qui dant mutuo pecunias pupillorum ad vsuras, quamuis id lege ciuili videatur permissum, committunt

ant vsuram; quia cū vsura intrinsecè sit mala,
 ne pietatis quidem causa etiam licita est cap.
 Super eo, de vsura. Debent autem Tutores
 pecunias pupillorum exponere, vel in emp-
 tionem prædiorum, vel in societatem iustam,
 aliamque honestam negotiationem, vt pupil-
 li aliquid lucri acquirant. In summa, vt multos
 casus omittamus, quoties debitor ratione
 mutui ultra sortem ad aliquid obligatur in
 quacunque re, quæ pecunia æstimati potest,
 vsura committitur.

Dubium primum. *Quid censendum de pacto
 legis commissoriae?*

Pro intelligentia, pactum legis commissoriae est, quando mutuans accipit pignus, *Quid sit pactum le-*
 ita vt si creditor non soluat tempore statuto, *gis com-*
 pignus sit venditum, vel cadat in commissum. *missoria.*
 Tale pactum à iure introductum est in pœ-
 nam eius, qui negligit præfinito tempore sol-
 uere.

Ad iustitiam huius pacti hæc requiruntur *Quæ requi-*
 condiciones. *Prima*, vt non sit fraus vsurarum: *runtur ad*
 Vnde si quis tale pactum faciat cum eo, quem *iustitiam,*
 probabiliter credit non fore tempore defini- *talis pacti.*
 to soluendo, mortaliter peccat, iuxta Nauarr.
 in Manuali. capit. 17. num. 215. ex Scoto & alijs
 in 4. d. 15. *Secunda*, vt pactum habeat, vt defi-
 nito solutionis tempore res cadat creditori,
 vt empta iusto pretio. *Tertia*, vt si pignus fru-
 ctife-

ctiferum sit, omnes fructus pignoris com-
tentur in sortem, vsque ad tempus praefi-
De hoc pacto vide Panorm. in cap. Significati-
de pignorib. Couarr. loc. cit. cap. 2. num. 7. & 8.
Nauarr. loc. d.

Dubium secundum. *An mutua ratione damni
emergentis? aut lucri cessantis, quod commu-
niter nunc interesse vocant, aliquid
possit accipere?*

HANC quaestionem ad longum tractant
Conrad. de contractibus. qu. 30. Sortes
loc. cit. q. 1. art. 3. Medina in C. d. q. 3. Nauarr.
num. 211. Couarr. lib. d. cap. 4.

*Quid dam-
num emer-
gens sit.*

Damnum emergens est, quando aliquis
priuatur aliqua re, quam habet aestimabili pecunia ex eo, quod alteri pecunias mutuo dedit, exempli gratia, habeo pecunias ad emendum triticum pro mea necessitate tempore autumnii, sed quia is, cui meas pecunias mutuo dedi, non reddit ante pascha, quando triticum duplo carius venditur, emergit mihi damnum.

*Quid lucrū
cessans.*

Lucrum cessans est, quando quis lucraturus est cum illis pecunijs, quas mutuo dedit, & ideo cessat sibi lucrum.

Ratione damni emergentis, in mutuo licet aliquid exigere, quando in rei veritate alius est in mora ratione dilatae solutionis, quod damnum emergat, vt communiter DD. docent.

rent & Canonistæ cum Glossa in cap. Con-
questus. eod. tit.

Ratione etiam lucri cessantis, licitum est etiam exigere aliquid ultra sortem, quando pecunia statim erat negociationi exponenda, & mutuans non habet aliam pecuniam, quam mutuare possit. Quia non solum damnum aliquis patitur, quando amittit, quod habet, sed etiam cum impeditur à lucro, quod habiturus erat. Ad iustificandum lucrum cessans aliquæ limitationes & conditiones requiruntur. *Prima*, ut pecunia in rei veritate statim negociationi sit exponenda. *Secunda*, ut aliam non habeat, quam mutuare possit. *Tertia*, ut mutuans malit negociatione quam mutuatione aliquid lucrari. *Quarta*, ut rogatus id faciat in accipientis gratiam: nam si se insinuaret ad faciendum, præsumptio est in fraudem usurarum fieri. *Quinta*, ut deducantur expensæ. *Sexta*, ut minus aliquid, & non totum quod verisimiliter lucraturus erat, exigat: quia lucrum cessans non est actu, sed potentia: vnde varijs euentibus impediri potest: Ad arbitrium ergo boni viri recompensandum est. Conrard. q. d. 7. vel. 8. conditiones lucri cessantis ponit, quas Medina, Sotus & Nauarr. latè examinant. Ex conditionibus & varietate sententiarum circa has conditiones colligitur, quod periculosissimum est exercitium lucri cessantis, nisi sint homines valdè bonæ & timo-

*Conditio-
nes requi-
sita ad iu-
stiriam lu-
cri cessan-
tis.*

timorata conscientia, quae nigro cygno tor-
or est in negociatoribus.

Dubium tertium. *An in mutuo liceat ultra tem-
pore ratione poena conventionalis aliquid exigere, po-
pote quia debitor est in mora solutionis pra-
scripto tempore?*

VERBI gratia, mutuo tibi 100. aureorum
stituendos ad diem Natalis Domini sub
poena conuenta, si tum non solueris, capitulum
adiunges 10.

Vide Scotum in 4. d. 15. q. 2. artic. 3. Syluester
in verb. usura, 1. q. 28. Angel. eod. verb. §. 3. Jo-
sephum Angles in floribus in 4. 2. part. in q. de
contractu mutui. 4. difficult.

Certum est, quod ad euitandam debitoris
negligentiam licet poenam conventionalem
quandoq; apponere, & exigere, quia reipubl.
conuenit, vt pacta iusta seruentur, & debitoris
negligentia puniatur: Si autem mutuatarius
propter impotentiam, sine vlla culpa non sol-
uat in termino, poena exigi non potest. Si autem
poena imposita sit in fraudem usurarum, vt
quia mallet debitorem poenam incurrere, quia
soluere vel probabiliter praesumit, quod non
soluet in termino, non est licitum poenam exi-
gere. Etiam hoc obseruandum, quod quando
mutuatarius non soluit totam pecuniam, sed
partem, poena etiam pro rata diminuatur.